

En rättvis klimatomställning

Det är viktigt att de bärande principer som Vänsterpartiet står bakom vad gäller klimatomställningen redovisas inför valet.

Vi behöver beskriva hur vi har arbetat med klimatomställningen och vilka radikala, men också positiva, förändringar som människor kan förvänta sig av själva omställningen. Vi förstår att det handlar om förändringar på systemnivå och om ett nytt sätt att tänka och lösa frågor på inom samtliga politikområden.

Det är också just Vänsterpartiet som på ett trovärdigt sätt kan föra fram att omställningen måste vara rättvis. De som släpper ut mest växthusgaser och förbrukar mest av naturresurser skall också betala mest. Vi är de som kommer se till att människor blir delaktiga och tillsammans kan genomföra åtgärder så att olika grupper på landsbygden och i städerna, med stora och små resurser har någonting att vinna på klimatomställningen. Våra åtgärder inkluderar såväl människors försörjning som välfärdsbehov.

Vi kommer att göra en stor satsning på klimatomställningen inom alla politikområden och samtidigt visa att vi har konkreta förslag på åtgärder.

1. Vi yrkar i första hand att följande text ersätter hela avsnittet "Investera i klimatet"

All ny text är i fet stil. Den ursprungliga texten inleds med den rad den startar på.

"En rättvis klimatomställning"

(rad 155) De stora förändringar som behövs för att klara av klimatomställningen gör att Vänsterpartiet behöver bygga ett nytt samhälle **på kort tid. I detta samhälle använder vi inom femton år nästan bara förnyelsebar energi. Vi bor och arbetar med god välfärd och i kontakt med naturen där vi bor. Fler bor på mindre orter och på landsbygden. Våra bostäder är energieffektiva, vi åker mer kollektivt och vi äter mer hälsosam och klimatneutral mat. Våra liv och försörjning präglas av delaktighet i klimatomställningen inom alla samhällssektorer genom arbetet för ett mer klimatneutralt och rättvist samhälle.**

Den här nödvändiga samhällsomvandlingen (rad 156) ger oss också möjligheter att rätta till mycket av det som var fel i det gamla. Stora delar av välfärden är sönderslagen genom årtal av nyliberal politik och ojämlikheten ökar. **Vi behöver ett nytt socialt kontrakt så att människor känner att omställningen genomförs på ett rättvist och inkluderande sätt med försörjning och gemensam välfärd i fokus.**

(rad 200) Det är klart att vi alla behöver göra vad vi kan för att minska utsläppen, men det är också klart att vi släpper ut olika mycket beroende på hur rika vi är. **Omställningen måste vara rättvis och därför måste de som står för större utsläpp betala mer och ändra sin konsumtion. Hos en liten del av befolkningen (rad 200)** samlas rikedomar på hög istället för att gå till investeringar i framtiden. Det är **hög** tid att de få som har stora kapitaltillgångar bidrar **mest** till omställningen.

Så hur tänker Vänsterpartiet arbeta för att nå detta klimatneutrala och rättvisa samhälle?

(rad 138) Över hela världen växer en ung klimatrörelse sig stark med stora krav på politiken för en snabb och genomgripande omställning. Det är en rörelse som med rätta ställer krav på systemförändringar, för kapitalismen håller på att göra jorden obeboelig. Ett ständigt överutnyttjande av naturens resurser och **allt fler skadade ekosystem leder till hot mot både**

människor och natur genom en ökande global uppvärmning och (rad 141) en kraftig utarmning av den biologiska mångfalden. **Samtidigt ökar klyftorna i världen och de med minst resurser drabbas värst av (rad 128)** de klimatkatastrofer som redan finns som bränder, översvämningar, djur- och växtarter som försvinner och människor som drivs på flykt.

(rad 131) Omställningen behöver ske omgående och alla politiska beslut behöver ta hänsyn till den akuta kris som vi befinner oss i. En del lösningar behöver vara internationella men mycket går att genomföra nationellt, om bara den politiska viljan finns. **Sverige ska vara världsledande i omställningsarbetet och kommer arbeta både nationellt, inom EU och globalt för en radikal och snabb omställning.**

(rad 145) Även om vi alla försöker minska vår klimatpåverkan så är det tydligt att det inte är allas vår individuella sopsortering eller bilanvändning som kommer att påverka framtiden mest. **Det är politiska beslut på nationell nivå och kollektiva lösningar som vi behöver mest för att lösa klimatkrisen. Politiska satsningar och investeringar byggde en gång (rad 123)** världens mest jämlika land med utbyggnad av välfärden, bostadsbyggnadsprogram (rad 124) och stora investeringar i telenät, järnväg och annan infrastruktur. **Detta blev möjligt genom en stark arbetarrörelse, en högre utbildningsnivå och en progressiv skattebas och genom den omfördelning av rikedomar som då skapades inom växande företag. _**

Vänsterpartiet kommer att skärpa de nationella klimatmålen, arbeta för att Sverige är helt fossilfritt och så klimataneutralt som möjligt 2035. Vi kommer att skapa en nationell koldioxidbudget och vidta de åtgärder inom olika områden som denna budget kräver. Sverige håller sig inom sin rättvisa andel av de tillåtna globala utsläppen av växthusgaser som krävs för att stoppa den globala uppvärmningen så nära 1,5 grader som möjligt.

Vi behöver en nära klimatneutral produktion inom alla industrier. Vi (rad 148) måste ställa krav på att industrin ställer om och stödja de företag som arbetar för klimatneutral produktion (rad 148) med ett massivt grönt investeringsprogram och med satsningar på ny teknik. **Staten måste ta ansvar för utbyggnad av nödvändig infrastruktur som elnät och bredband i hela landet liksom för en omfattande satsning på så klimatneutrala bostäder genom nybyggnation och renovering. Utbyggnaden måste ha både energieffektivitet och ett begränsat resursutnyttjande i fokus. _**

(rad 183-188) För att kunna transportera gods och dra nytta av satsningen på industrin så behöver vägnätet elektrifieras. Vägnätet och järnvägen behöver rustas upp i stora delar av Sverige, när nu industrier expanderar på nya platser. Elproduktionen behöver öka kraftigt när vi ställer om från användning av kol, olja, diesel och bensin, därför behöver staten gå in med satsningar på förnybar energi. Det offentliga ska ta över ansvaret för elnätet, vilket kommer leda till minskade avgifter för hushållen.

(rad 190) En annan viktig del i den gröna omställningen är satsningar **på landsbygden (rad 191)** och på hållbar livsmedelsproduktion. Stora delar av den mat och energi vi konsumerar kommer från landsbygden, men samtidigt blir det allt svårare att bygga ett bra liv när service och välfärd koncentreras till storstäderna. Oavsett var i landet vi bor så har vi ett gemensamt intresse av att landsbygden inte utarmas. Äldreomsorg, förskola, skola och matbutik behöver finnas på fler mindre orter. Ett ökat bostadsbyggande måste också ske på landsbygden, med hyresrätter med rimliga hyror och småhus. Utbyggnaden av transportinfrastruktur och fiber går alldeles för sakta, staten behöver gå in och ta ett större ansvar för utbyggnaden. Välfärden måste vara till för alla och finnas överallt.

Vänsterpartiet kommer att genomföra ett grönt investeringsprogram och finansiera det genom att inrätta en grön investeringsbank där företagen kan söka pengar och en grön omställningsfond som staten kan använda för klimatneutrala investeringar och stöd. Marknaden kan inte lösa

klimatkrisen där fokus ligger på kortsiktiga vinster och spekulation utan det är ett gemensamma samhällsatsningar som kan lösa klimatkrisen. Många nya jobb kommer skapas över hela landet genom klimatomställningen med infrastruktursatsningar på järnväg, vägar, energi, bostäder och välfärd.

Vänsterpartiet kommer också att införa en skarpare reglering av skog och mark i Sverige precis som redan skett för sjöar och vattendrag som är privatägda i Sverige. Detta är nödvändigt eftersom skog och mark behövs som kol-lager för att minska den globala uppvärmningen och för bevarande av den biologiska mångfalden. Vi kommer i enlighet med EU:s krav att skydda minst 30 % av våra skogsområden inkl all den naturskog som ännu finns kvar. Vi stödjer också införandet av kontinuitets-skogsbruk i hela Sverige med olika slags träd i olika åldrar, där bara de större avverkas. Markägare ska kompenseras för de förluster som klimatomställningen eventuellt medför.

(rad 142) Skyddet av skogs- och strandområden är också en viktig del för att värna den svenska allemansrätten och den biologiska mångfalden. De utdikade odlade eller skogsbevuxna torvmarker som släpper ut mest växthusgaser kommer att återvätas. Jordbruket kommer att bli mer cirkulärt, hållbart och ekologiskt med alltmer reproduktiva metoder på ett sätt som ökar kolhalten i marken.

Vårt nya sätt att arbeta med och lära av naturen skapar fler och nya slags jobb som gör att Sverige får nya kunskaper och kan bli världsledande även inom detta område. För de allra flesta av oss (rad 207) kommer omställningen att skapa större möjligheter, nya jobb, friskare liv och mer framtidstro.

1. Vi yrkar i andra hand om förstahandsyrkandet avslås att följande text ersätter hela avsnittet "Invester i klimatet"

All ny text är understruken. Den ursprungliga texten inleds med den rad den startar på.

- a) att på rad 118 byts rubriken ut till "En rättvis klimatomställning"
- b) att rad 119-129 dvs första stycket stryks och ersätts med:

(rad 155) De stora förändringar som behövs för att klara av klimatomställningen gör att Vänsterpartiet behöver bygga ett nytt samhälle på kort tid. I detta samhälle använder vi inom femton år nästan bara förnyelsebar energi. Vi bor och arbetar med god välfärd och i kontakt med naturen där vi bor. Fler bor på mindre orter och på landsbygden. Våra bostäder är energieffektiva, vi åker mer kollektivt och vi äter mer hälsosam och klimatneutral mat. Våra liv och försörjning präglas av delaktighet i klimatomställningen inom alla samhällssektorer genom arbetet för ett mer klimatneutralt och rättvist samhälle.

- c) att ett andra stycke lyder :

Den här nödvändiga samhällsomvandlingen (rad 156) ger oss också möjligheter att rätta till mycket av det som var fel i det gamla. Stora delar av välfärden är sönderslagen genom årtal av nyliberal politik och ojämlikheten ökar. **Vi behöver ett nytt socialt kontrakt så att människor känner att omställningen genomförs på ett rättvist och inkluderande sätt med försörjning och gemensam välfärd i fokus.**

- d) att ett tredje stycke lyder:

(rad 200) Det är klart att vi alla behöver göra vad vi kan för att minska utsläppen, men det är också klart att vi släpper ut olika mycket beroende på hur rika vi är. **Omställningen måste vara rättvis och därför måste de som står för större utsläpp betala mer och ändra sin konsumtion. Hos en liten del av befolkningen (rad 200) samlas rikedomar på hög istället för att gå till investeringar i framtiden. Det är hög tid att de få som har stora kapitaltillgångar bidrar mest till omställningen.**

e) att ett fjärde stycke lyder:

Så hur tänker Vänsterpartiet arbeta för att nå detta klimatneutrala och rättvisa samhälle?

(rad 138) Över hela världen växer en ung klimatrörelse sig stark med stora krav på politiken för en snabb och genomgripande omställning. Det är en rörelse som med rätta ställer krav på systemförändringar, för kapitalismen håller på att göra jorden obeboelig. Ett ständigt överutnyttjande av naturens resurser och **allt fler skadade ekosystem leder till hot mot både människor och natur genom en ökande global uppvärmning och (rad 141) en kraftig utarmning av den biologiska mångfalden. Samtidigt ökar klyftorna i världen och de med minst resurser drabbas värst av (rad 128) de klimatkatastrofer som redan finns som bränder, översvämningar, djur- och växtarter som försvinner och människor som drivs på flykt.**

f) att ett femte stycke lyder:

(rad 131) Omställningen behöver ske omgående och alla politiska beslut behöver ta hänsyn till den akuta kris som vi befinner oss i. En del lösningar behöver vara internationella men mycket går att genomföra nationellt, om bara den politiska viljan finns. **Sverige ska vara världsledande i omställningsarbetet och kommer arbeta både nationellt, inom EU och globalt för en radikal och snabb omställning.**

g) att ett sjätte stycket lyder:

(rad 145) Även om vi alla försöker minska vår klimatpåverkan så är det tydligt att det inte är allas vår individuella sopsortering eller bilanvändning som kommer att påverka framtiden mest. **Det är politiska beslut på nationell nivå och kollektiva lösningar som vi behöver mest för att lösa klimatkrisen. Politiska satsningar och investeringar byggde en gång (rad 123) världens mest jämlika land med utbyggnad av välfärden, bostadsbyggnadsprogram (rad 124) och stora investeringar i telenät, järnväg och annan infrastruktur. Detta blev möjligt genom en stark arbetarrörelse, en högre utbildningsnivå och en progressiv skattebas och genom den omfördelning av rikedomar som då skapades inom växande företag.**

h) att ett sjunde stycke lyder:

Vänsterpartiet kommer att skärpa de nationella klimatmålen, arbeta för att Sverige är helt fossilfritt och så klimataneutralt som möjligt 2035. Vi kommer att skapa en nationell koldioxidbudget och vidta de åtgärder inom olika områden som denna budget kräver. Sverige håller sig inom sin rättvisa andel av de tillåtna globala utsläppen av växthusgaser som krävs för att stoppa den globala uppvärmningen så nära 1,5 grader som möjligt.

i) att ett åttonde stycke lyder:

Vi behöver en nära klimatneutral produktion inom alla industrier. Vi (rad 148) måste ställa krav på att industrin ställer om och stödja de företag som arbetar för klimatneutral produktion (rad 148) med ett massivt grönt investeringsprogram och med satsningar på ny teknik. Staten måste ta ansvar för utbyggnad av nödvändig infrastruktur som elnät och

bredband i hela landet liksom för en omfattande satsning på så klimatneutrala bostäder genom nybyggnation och renovering. Utbyggnaden måste ha både energieffektivitet och ett begränsat resursutnyttjande i fokus.

j) *att ett nionde stycke lyder utan förändringar:*

(rad 183-188) För att kunna transportera gods och dra nytta av satsningen på industrin så behöver vägnätet elektrifieras. Vägnätet och järnvägen behöver rustas upp i stora delar av Sverige, när nu industrier expanderar på nya platser. Elproduktionen behöver öka kraftigt när vi ställer om från användning av kol, olja, diesel och bensin, därför behöver staten gå in med satsningar på förnybar energi. Det offentliga ska ta över ansvaret för elnätet, vilket kommer leda till minskade avgifter för hushållen.

k) *att ett tionde stycke lyder:*

(rad 190) En annan viktig del i den gröna omställningen är satsningar **på landsbygden** (rad 191) och på hållbar livsmedelsproduktion. Stora delar av den mat och energi vi konsumerar kommer från landsbygden, men samtidigt blir det allt svårare att bygga ett bra liv när service och välfärd koncentreras till storstäderna. Oavsett var i landet vi bor så har vi ett gemensamt intresse av att landsbygden inte utarmas. Äldreomsorg, förskola, skola och matbutik behöver finnas på fler mindre orter. Ett ökat bostadsbyggande måste också ske på landsbygden, med hyresrätter med rimliga hyror och småhus. Utbyggnaden av transportinfrastruktur och fiber går alldeles för sakta, staten behöver gå in och ta ett större ansvar för utbyggnaden. Välfärden måste vara till för alla och finnas överallt.

l) *att ett elfte stycke lyder:*

Vänsterpartiet kommer att genomföra ett grönt investeringsprogram och finansiera det genom att inrätta en grön investeringsbank där företagen kan söka pengar och en grön omställningsfond som staten kan använda för klimatneutrala investeringar och stöd. Marknaden kan inte lösa klimatkrisen där fokus ligger på kortsiktiga vinster och spekulation utan det är ett gemensamma samhällssatsningar som kan lösa klimatkrisen. Många nya jobb kommer skapas över hela landet genom klimatomställningen med infrastruktursatsningar på järnväg, vägar, energi, bostäder och välfärd.

m) *att ett tolfte stycke lyder:*

Vänsterpartiet kommer också att införa en skarpare reglering av skog och mark i Sverige precis som redan skett för sjöar och vattendrag som är privatägda i Sverige. Detta är nödvändigt eftersom skog och mark behövs som kol-lager för att minska den globala uppvärmningen och för bevarande av den biologiska mångfalden. Vi kommer i enlighet med EU:s krav att skydda minst 30 % av våra skogsområden inkl all den naturskog som ännu finns kvar. Vi stödjer också införandet av kontinuitets-skogsbruk i hela Sverige med olika slags träd i olika åldrar, där bara de större avverkas. Markägare ska kompenseras för de förluster som klimatomställningen eventuellt medför.

n) *att ett trettonde stycke lyder*

(rad 142) Skyddet av skogs- och strandområden är också en viktig del för att värna den svenska allemansrätten och den biologiska mångfalden. **De utdikade odlade eller skogsbevuxna torvmarker som släpper ut mest växthusgaser kommer att återvätas.**

Jordbruket kommer att bli mer cirkulärt, hållbart och ekologiskt med alltmer reproduktiva metoder på ett sätt som ökar kolhalten i marken.

o) att fjortonde stycke lyder:

Vårt nya sätt att arbeta med och lära av naturen skapar fler och nya slags jobb som gör att Sverige får nya kunskaper och kan bli världsledande även inom detta område. För de allra flesta av oss (rad 207) kommer omställningen att skapa större möjligheter, nya jobb, friskare liv och mer framtidstro.

Hälsningar

Inger Björk